

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΓΝΩΜΗ

Α 2 /2021

(του αρ. 2, παρ. 2, περ. γ', υποπερ. αα' του ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 26 Φεβρουαρίου του έτους δύο χιλιάδες είκοσι ένα (2021) ημέρα Παρασκευή και ώρα 10.00 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κόμμα Τράκα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

Προεδρεύων: Αδάμ Καραγλάνης, Αντιπρόεδρος

Μέλη: Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Ερωφίλη Χριστοβασίλη

Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Βασιλική Σκαρτσούνη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, Π.Ε. Διοικητικού – Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Αικατερίνη Θεοδωροπούλου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν η εισηγήτρια, Αικατερίνη Θεοδωροπούλου (μέσω τηλεδιάσκεψης), η Αν. Προϊσταμένη του Τμήματος Γνωμοδοτήσεων, Χριστίνα Καξιρή (μέσω τηλεδιάσκεψης), η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Μελετών και Γνωμοδοτήσεων, Μίνα Καλογρίδου (μέσω τηλεδιάσκεψης) καθώς και εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών (μέσω τηλεδιάσκεψης), οι οποίοι και αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Αρχής.

Με το από 08.02.2021 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (αριθμ. πρωτ. εισερχ. Αρχής 859/09.02.2021), διαβιβάσθηκε συνημμένα από το Υπουργείο Οικονομικών (Γραφείο Υπουργού) σχέδιο τροπολογίας (σε τρεις εκδοχές) που προορίζεται ως προσθήκη παραγράφου 7 στο άρθρο 118 του ν. 4412/2016, όπως προτείνεται να αντικατασταθεί με το άρθρο 50 του νομοσχεδίου του ΥΠΑΝΕ με τον τίτλο «*Σχέδιο Νόμου για τον εκσυγχρονισμό, την απλοποίηση και την αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων και ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας*» και ζητήθηκε η διατύπωση γνώμης, σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ', υποπερ. αα' του ν. 4013/2011.

Ειδικότερα, εισάγεται ρύθμιση με την οποία παρέχεται δυνατότητα, κατά παρέκκλιση της παρ. 1 του άρθρου 118 του ν. 4412/2016 –ως προτείνεται να τροποποιηθεί- για την προσφυγή στη διαδικασία απευθείας ανάθεσης όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από τα κατώτατα όρια που ορίζονται στο άρθρο 5 του ίδιου ως άνω νόμου, για αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών και δημοσίων συμβάσεων μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών που αφορούν στην προετοιμασία και στην υλοποίηση στρατηγικών αναπτυξιακών έργων για τον εκσυγχρονισμό της Κεντρικής Διοίκησης. Η εν λόγω παράγραφος υποβλήθηκε σε τρεις εκδοχές, ως προς το αρμόδιο όργανο με απόφαση του οποίου επιτρέπεται η προσφυγή στην απευθείας ανάθεση, κατά παρέκκλιση του κανόνα της παρ. 1: στην μεν πρώτη περίπτωση η εν λόγω προσφυγή στην απευθείας ανάθεση επιτρέπεται κατόπιν έκδοσης κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στη δεύτερη μετά από απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής, ενώ στην τρίτη εξ αυτών κατόπιν έκδοσης κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, με ρητή παρέκκλιση από την παρ. 1 αλλά και από κάθε άλλη ειδική και γενική διάταξη.

Η Αρχή έχει ήδη γνωμοδοτήσει επί σχεδίου διατάξεων για την αντικατάσταση του άρθρου 118 του ν. 4412/2016, ως το άρθρο αυτό περιλαμβανόταν στο σχέδιο νόμου που τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση (βλ. αναλυτικά γνώμη Α45/2020 σελ. 115 επ). Ωστόσο στο κατατεθειμένο πλέον από 23.02.2021 σχέδιο νόμου στη Βουλή, στο υπό αντικατάσταση άρθρο 118 (άρθρο 50 σχεδίου νόμου), έχει ενταχθεί και παρ. 6, η οποία δεν υποβλήθηκε στην Αρχή για παροχή γνώμης.

Με τη διάταξη αυτή, παρέχεται δυνατότητα, κατά παρέκκλιση της παρ. 1 ιδίου ως άνω άρθρου, για την προσφυγή στη διαδικασία απευθείας ανάθεσης για αναθέσεις συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών, έργων και μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, που αφορούν στην υλοποίηση έργων ΤΠΕ με αντικείμενο την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των ψηφιακών υπηρεσιών ή τον εκσυγχρονισμό των ψηφιακών εργαλείων της Κεντρικής Διοίκησης, όταν η εκτιμώμενη αξία αυτών είναι ίση ή κατώτερη από το όριο των 60.000€.

Κατά συνέπεια, για λόγους συνοχής και πληρότητας των κανόνων που ρυθμίζουν την απευθείας ανάθεση η παρούσα περιλαμβάνει γνώμη και επί της παρ. 6, η οποία επίσης περιλαμβάνει παρέκκλιση από τους γενικούς κανόνες περί απευθείας ανάθεσης.

Ι. Τα ως άνω αναφερόμενα υποβληθείσα στην Αρχή άρθρα και η αιτιολογική έκθεση όπως αυτή συμπεριλαμβάνεται στην έκθεση ανάλυσης συνεπειών ρύθμισης έχουν ως εξής:

Α. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ι. Άρθρο 1

Απευθείας ανάθεση – Αντικατάσταση άρθρου 118 ν. 4412/2016

Το άρθρο 118 του ν. 4412/2016 (Α' 147) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 118 Απευθείας ανάθεση

1. Προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης επιτρέπεται όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, είναι ίση ή κατώτερη από το όριο των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.

Για τις διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης έργου και τις συμβάσεις υπηρεσιών, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 107 έως 110, το ποσό του προηγούμενου εδαφίου είναι εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ.

2. Η απευθείας ανάθεση διενεργείται από τις αρμόδιες για την ανάθεση της σύμβασης υπηρεσίες της αναθέτουσας αρχής, χωρίς να απαιτείται γνωμοδότηση συλλογικού οργάνου.

3. Μετά την έκδοση της απόφασης ανάθεσης, η αναθέτουσα αρχή τη δημοσιεύει στο ΚΗΜΔΗΣ σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 38 και την κοινοποιεί στον οικονομικό φορέα. Η παράλειψη εκπλήρωσης της υποχρέωσης του προηγούμενου εδαφίου καθιστά τη σύμβαση αυτοδικαίως άκυρη. Με την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης η σύμβαση θεωρείται ότι έχει συναφθεί και η υπογραφή του σχετικού συμφωνητικού έχει αποδεικτικό χαρακτήρα. Η υπογραφή συμφωνητικού απαιτείται για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία που υπερβαίνει το ποσό των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, με την επιφύλαξη της παρ. 6 του άρθρου 105. Ειδικά για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που αφορούν σε ενέργειες τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και του ΕΟΧ ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή/και ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ), το ανωτέρω ποσό ορίζεται σε δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ.

Η απόφαση ανάθεσης περιέχει κατ' ελάχιστο:

- α) την επωνυμία και τα στοιχεία της αναθέτουσας αρχής,
- β) περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης και της αξίας της,
- γ) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση,
- δ) κάθε άλλη πληροφορία που η αναθέτουσα αρχή κρίνει απαραίτητη.

4. Για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, η επιλογή του αναδόχου διενεργείται με απόφαση της αναθέτουσας αρχής. Η σύμβαση συνάπτεται με τον ανάδοχο που επιλέγεται και διαθέτει τα αναγκαία προς τούτο προσόντα και την απαραίτητη εξειδίκευση. Η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης αποτελεί το ανώτατο όριο της συμβατικής αμοιβής του αναδόχου. Μετά από την υπογραφή της σύμβασης, ο ανάδοχος ή ελεγχόμενο από αυτόν φυσικό ή νομικό πρόσωπο

δεν δύναται να συνάψει σύμβαση του παρόντος άρθρου με την αυτή αναθέτουσα αρχή για διάστημα δώδεκα (12) μηνών.

5. Σύμφωνα με το παρόν άρθρο, μπορούν να ανατεθούν από κάθε αναθέτουσα αρχή κατ' έτος, μία ή περισσότερες συμβάσεις, συνολικού προϋπολογισμού μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) των πιστώσεων της αναθέτουσας αρχής κατ' έτος, για ανάθεση συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών επιστημονικών υπηρεσιών, αντίστοιχα. Συμβάσεις που συνάπτονται κατά παράβαση του ορίου του προηγούμενου εδαφίου είναι άκυρες και δεν παράγουν έννομα αποτελέσματα.

6. Κατά παρέκκλιση της παρ.1, οι αναθέτουσες αρχές δύναται να προσφεύγουν στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από το όριο των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ για αναθέσεις συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών, έργων και μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, που αφορούν στην υλοποίηση έργων ΤΠΕ με αντικείμενο την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των ψηφιακών υπηρεσιών ή τον εκσυγχρονισμό των ψηφιακών εργαλείων της Κεντρικής Διοίκησης κατά την έννοια της περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143). Η προσφυγή στην διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, επιτρέπεται κατόπιν έκδοσης σχετικής διαπιστωτικής πράξης από τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης, μετά από αίτηση της αναθέτουσας αρχής που υποβάλλεται στη Διεύθυνση Υποστήριξης Λειτουργίας Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Η διαπιστωτική πράξη εκδίδεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την υποβολή της αίτησης, μετά την παρέλευση της οποίας τεκμαίρεται η απόρριψη αυτής. Με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθορίζονται η διαδικασία και ο τρόπος υποβολής των αιτήσεων από τις αναθέτουσες αρχές, τα απαραίτητα δικαιολογητικά, η αρμόδια οργανική μονάδα για την επεξεργασία των αιτήσεων και κάθε αναγκαία τεχνική ή άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας».

II. Τροπολογία

Προτεινόμενη Διάταξη – Προσθήκη νέας παραγράφου 7 στο αρ. 50

Εκδοχή (α)

Κατά παρέκκλιση της παρ. 1, οι αναθέτουσες αρχές δύναται να προσφεύγουν στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από τα κατώτατα όρια που ορίζονται στο άρθρο 5 για αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών και δημοσίων συμβάσεων μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών που αφορούν στην προετοιμασία και στην υλοποίηση στρατηγικών αναπτυξιακών έργων για τον εκσυγχρονισμό της Κεντρικής Διοίκησης κατά την έννοια της περ. στ' της παρ. 1 του αρ. 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143). Η προσφυγή στην διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, επιτρέπεται κατόπιν έκδοσης απόφασης από τον Υπουργό Οικονομικών και τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

Εκδοχή (β)

Κατά παρέκκλιση της παρ. 1, οι αναθέτουσες αρχές δύναται να προσφεύγουν στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από τα κατώτατα όρια που ορίζονται στο άρθρο 5 για αναθέσεις δημοσίων

συμβάσεων υπηρεσιών και δημοσίων συμβάσεων μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών που αφορούν στην προετοιμασία και στην υλοποίηση στρατηγικών αναπτυξιακών έργων για τον εκσυγχρονισμό της Κεντρικής Διοίκησης κατά την έννοια της περ. στ' της παρ. 1 του άρ. 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143). Η προσφυγή στην διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, επιτρέπεται κατόπιν έκδοσης απόφασης από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Οικονομικής Πολιτικής σύμφωνα με το άρ. 7 παρ. 4 (γ) του Ν. 4622/2019 (Α' 133).

Εκδοχή (γ)

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων, κατά παρέκκλιση της παρ. 1, καθώς και κάθε άλλης ειδικής και γενικής διάταξης, επιτρέπεται οι αναθέτουσες αρχές να προσφεύγουν στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης για τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών και δημοσίων συμβάσεων μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών που αφορούν στην προετοιμασία και στην υλοποίηση στρατηγικών αναπτυξιακών έργων για τον εκσυγχρονισμό της Κεντρικής Διοίκησης κατά την έννοια της περ. στ' της παρ. 1 του άρ. 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), εφόσον η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από τα κατώτατα όρια που ορίζονται στο άρθρο 5

Β. Στην ανάλυση συνεπειών ρύθμισης που συνοδεύει το άρθρο 50 του σχεδίου νόμου, ως έχει κατατεθεί στη Βουλή, αναφέρονται τα εξής

Με το άρθρο 50 τροποποιείται το άρθρο 118 του ν.4412/2016. Ειδικότερα, αυξάνεται το χρηματικό όριο από τις 20.000 ευρώ στις 30.000 ευρώ για τις συμβάσεις προμηθειών και γενικών υπηρεσιών και 60.000 ευρώ για τις συμβάσεις έργων και τις συμβάσεις των άρθρων 107-110 του ν. 4412/2016. Επιπρόσθετα, προβλέπεται αντίστοιχο χρηματικό όριο ύψους 60.000 ευρώ για τις συμβάσεις προμηθειών, έργου και υπηρεσιών που αφορούν σε έργα που σχετίζονται με την ανάπτυξη ή την υποστήριξη της ανάπτυξης εφαρμογών ή υποδομών ΤΠΕ που αφορούν στην υλοποίηση έργων ΤΠΕ, με αντικείμενο την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των ψηφιακών υπηρεσιών και τον εκσυγχρονισμό των ψηφιακών εργαλείων της κεντρικής διοίκησης. Με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις επιδιώκεται η απλοποίηση της διαδικασίας για συμβάσεις μικρής αξίας μέχρι του ποσού των 30.000 ευρώ και μείωση του διοικητικού βάρους τόσο για τις αναθέτουσες αρχές όσο και τους οικονομικούς φορείς μέσω της χρονικής σύντμησης των σχετικών διαδικασιών. Οι εν λόγω τροποποιήσεις προωθούνται τηρουμένων των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων δεδομένου ότι με το άρθρο 120 προτείνεται η προηγούμενη από την ανάθεση της σύμβασης δημοσίευση της σχετικής πρόσκλησης η οποία δεν λάμβανε χώρα με τις υφιστάμενες διατάξεις. Επιπρόσθετα, με την προσθήκη της παρ. 6 συστήνεται παρέκκλιση από την παρ. 1 προκειμένου για την επιτάχυνση της ανάθεσης προμηθειών, υπηρεσιών, έργων και μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, που αφορούν στην υλοποίηση έργων ΤΠΕ για την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των ψηφιακών υπηρεσιών ή τον εκσυγχρονισμό των ψηφιακών εργαλείων της Κεντρικής Διοίκησης, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται η προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από το όριο των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ. Τέλος, παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης να καθορίζει τη διαδικασία και τον τρόπο υποβολής

των αιτήσεων από τις αναθέτουσες αρχές, τα απαραίτητα δικαιολογητικά, τη αρμόδια οργανική μονάδα για την επεξεργασία των αιτήσεων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας.

Στην αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει την προτεινόμενη διάταξη – προσθήκη της παρ. 7 στο εν θέματι άρθρο αναφέρονται τα εξής:

Λαμβάνοντας υπόψη την παρέκκλιση που θεσπίζεται με το άρ. 6 του 50 του παρόντος νομοσχεδίου¹ και δεδομένης της ανάγκης ταχείας υλοποίησης έργων μεγάλης στρατηγικής σημασίας για τον εν γένει εκσυγχρονισμό της Κεντρικής Διοίκησης προς όφελος της ταχείας και ποιοτικής εξυπηρέτησης των διοικουμένων, σκοπείται η απλοποίηση της διαδικασίας συνάψεως συμβάσεων παροχής υπηρεσιών, μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών που είναι άμεσα συνδεδεμένες και προαπαιτούμενες για την έναρξη της υλοποίησης των εν λόγω έργων μέσω της ένταξης των συμβάσεων αυτών στην διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, εφόσον η εκτιμώμενη αξία τους βρίσκεται εντός των προβλεπόμενων κατώτατων ορίων του άρθρου 5 του ν. 4412/2016. Σε διαφορετική περίπτωση, δεδομένης της συνολικής αξίας των σχετικών υπηρεσιών και μελετών, όπως αυτή προσδιορίζεται βάσει των συνθηκών της αγοράς και του εύρους των στρατηγικών έργων για την υλοποίηση των οποίων αυτές προαπαιτούνται, το ισχύον νομικό πλαίσιο και η συνακόλουθη εξαίρεσή τους από τον θεσμό της απευθείας ανάθεσης, επιφέρει σημαντικότερες καθυστερήσεις στην διεκπεραίωση της παροχής των σκοπούμενων υπηρεσιών και μελετών, γεγονός που, με την σειρά του, επιφέρει σημαντικότερες καθυστερήσεις στην έναρξη της υλοποίησης έργων στρατηγικής σημασίας για την Κεντρική Διοίκηση και, κατ' επέκταση, τους ίδιους τους διοικουμένους.

II. Αρμοδιότητα Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. αα' του ν. 4013/2011: «2. Η Αρχή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: [...] γ) Γνωμοδοτεί για τη νομιμότητα κάθε διάταξης σχεδίου νόμου ή κανονιστικής πράξης που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις και συμμετέχει στις οικείες νομοπαρασκευαστικές επιτροπές. Τα αρμόδια όργανα οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τη γνώμη της Αρχής. Ειδικότερα:

αα) Η Αρχή γνωμοδοτεί επί των διατάξεων σχεδίων νόμων που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις πριν από την κατάθεση τους στη Βουλή. Αν ο αρμόδιος Υπουργός διαφωνεί με τη γνώμη της Αρχής, η Αρχή δύναται να συγκαλεί συσκέψεις, με τη συμμετοχή εκπροσώπων της και εκπροσώπων όλων των συναρμόδιων Υπουργείων με σκοπό την ανταλλαγή και σύγκλιση των απόψεων. Στις εν λόγω συσκέψεις η Αρχή και κάθε συναρμόδιος Υπουργός μπορούν να ζητούν τη συμμετοχή ανεξάρτητων τρίτων, ειδικών σε θέματα δημοσίων συμβάσεων. Οι συσκέψεις αυτές πραγματοποιούνται σε διάστημα δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την περιέλευση της πρόσκλησης της Αρχής στους συμμετέχοντες. Η άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας αυτής δεν κωλύει τη συνέχιση της διαδικασίας ψήφισης του σχεδίου νόμου. Αν δεν αρθεί η διαφωνία μεταξύ του αρμόδιου Υπουργού και της Αρχής, στη γνώμη της Αρχής προσαρτάται έκθεση του Υπουργού στην οποία περιλαμβάνεται και ειδική αιτιολόγηση κάθε

¹ Προσφυγή στην διαδικασία απευθείας ανάθεσης για ορισμένες συμβάσεις που αφορούν στην υλοποίηση έργων ΤΠΕ με αντικείμενο την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των ψηφιακών υπηρεσιών και τον εκσυγχρονισμό των ψηφιακών εργαλείων της Κεντρικής Διοίκησης.

απόκλισης από το περιεχόμενο της γνώμης. Τα εν λόγω έγγραφα συνοδεύουν τα σχέδια νόμων κατά την κατάθεση τους στη Βουλή και αναρτώνται με επιμέλεια της Αρχής στην ιστοσελίδα της. Σε περίπτωση απόκλισης του σχεδίου νόμου από τη γνώμη της Αρχής, η αρμόδια επιτροπή της Βουλής δύναται να καλεί, σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής, σε ακρόαση τον Πρόεδρο της Αρχής. [...] Η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της παρούσας περίπτωσης ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την περιέλευση των ανωτέρω σχεδίων διατάξεων στην Αρχή, με μέριμνα του οικείου οργάνου.»

Επιπροσθέτως στην παρ. 7 του άρθρου 35 του Οργανισμού και Κανονισμού λειτουργίας της Αρχής [άρθρο 53 του Ν.4605/2019 (ΦΕΚ Α'52 1-4-2019)] προβλέπεται ότι «Στην περίπτωση που η Αρχή, κατά την ενάσκηση της γνωμοδοτικής της αρμοδιότητας, κρίνει ότι διατάξεις σχεδίου νόμου, προεδρικού διατάγματος, άλλης κανονιστικής πράξης ή κανονισμού λειτουργίας εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 2 του άρθρου 2 περίπτωση γ' υποπερίπτωση αα), ββ), γγ), αλλά δεν της έχουν κοινοποιηθεί, δύναται και αυτεπαγγέλτως να ασκήσει την κατά περίπτωση γνωμοδοτική της αρμοδιότητα, ακόμα και αν η σχετική διάταξη, πράξη ή κανονισμός έχει ήδη δημοσιευτεί».

Στο βαθμό που οι ανωτέρω αναφερόμενες νομοθετικές ρυθμίσεις, ως παρατίθενται ανωτέρω (υπό Ι), περιλαμβάνουν ρυθμίσεις που αφορούν σε ζητήματα δημοσίων συμβάσεων, εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Αρχής για παροχή γνώμης, κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. αα' του ν. 4013/2011.

III. Συναφείς διατάξεις

1. Στο σημείο αυτό παρατίθενται οι συναφείς διατάξεις του σχεδίου νόμου, ως έχει κατατεθεί στη Βουλή.

Άρθρο 1 Ορισμοί – Τροποποίηση τίτλου και παρ. 1,2, 3 και 4 του άρθρου 2 ν. 4412/2016

«Άρθρο 2 Ορισμοί – Εξουσιοδοτική διάταξη»

[...] 31) ως «απευθείας ανάθεση» νοείται η διαδικασία ανάθεσης σύμβασης με ή χωρίς εκ των προτέρων δημοσιότητα κατά περίπτωση, σύμφωνα με την παρ. 3 των άρθρων 120 και 330, στο πλαίσιο της οποίας οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς αναθέτουν σύμβαση στον οικονομικό φορέα της επιλογής τους, κατόπιν έρευνας αγοράς, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 118 και 328,»

Άρθρο 4 Υποχρέωση χρήσης – Λειτουργία ΕΣΗΔΗΣ – Τροποποίηση τίτλου και αντικατάσταση άρθρου 36 ν. 4412/2016

«1. Οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, εξαιρουμένης της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 128, περί ανάθεσης εξειδικευμένων υπηρεσιών (σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες) για τη μελέτη και εκτέλεση συμβάσεων δημοσίων έργων και συμβάσεων παραχώρησης έργων.»

Άρθρο 21 Εγγυήσεις – Τροποποίηση τίτλου και αντικατάσταση άρθρου 72 ν. 4412/2016

1. Οι αναθέτουσες αρχές ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν «εγγύηση συμμετοχής», το ύψος της οποίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό, αριθμητικώς και ολογράφως σε ευρώ, και δεν μπορεί να υπερβαίνει το δύο τοις εκατό (2%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, μη συνυπολογιζόμενων των δικαιωμάτων προαίρεσης και παράτασης της σύμβασης, με στρογγυλοποίηση στο δεύτερο

δεκαδικό ψηφίο. Σε περίπτωση υποβολής προσφοράς για ένα ή περισσότερα τμήματα της σύμβασης, το ύψος της εγγύησης συμμετοχής υπολογίζεται επί της εκτιμώμενης αξίας, του/των προσφερομένου/ων τμήματος/τμημάτων της σύμβασης. Στην περίπτωση ένωσης οικονομικών φορέων, η εγγύηση συμμετοχής περιλαμβάνει και τον όρο ότι η εγγύηση καλύπτει τις υποχρεώσεις όλων των οικονομικών φορέων που συμμετέχουν στην ένωση. Η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει για τριάντα (30) ημέρες τουλάχιστον μετά από τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς που καθορίζουν τα έγγραφα της σύμβασης. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί, πριν από τη λήξη της προσφοράς, να ζητά από τον προσφέροντα να παρατείνει, πριν από τη λήξη τους, τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής. Στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, οι οποίες διενεργούνται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, οι πρωτότυπες εγγυήσεις συμμετοχής, πλην των εγγυήσεων που εκδίδονται ηλεκτρονικά, προσκομίζονται, με ευθύνη του οικονομικού φορέα, το αργότερο πριν την ημερομηνία και ώρα αποσφράγισης των προσφορών που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης, άλλως η προσφορά απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Η προσφορά οικονομικού φορέα που παρέλειψε να προσκομίσει την απαιτούμενη από τα έγγραφα της σύμβασης εγγύηση συμμετοχής απορρίπτεται ως απαράδεκτη, μετά από γνώμη του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Η απόφαση απόρριψης της προσφοράς του προηγούμενου εδαφίου εκδίδεται 57 πριν από την έκδοση οποιασδήποτε άλλης απόφασης σχετικά με την αξιολόγηση των προσφορών της οικείας διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να μην απαιτούν εγγύηση συμμετοχής για τις ακόλουθες περιπτώσεις: α) διαδικασία σύναψης συμφωνίας – πλαίσιο, ή β) διαδικασία ανάθεσης σύμβασης μέσω δυναμικού συστήματος αγοράς, ή γ) απευθείας ανάθεση, ή δ) επιλογή από κατάλογο, ή ε) επιλογή από ηλεκτρονικό κατάλογο (e-catalogue/e-marketplace)[...]»

Άρθρο 27 Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης – Τροποποίηση παρ. 1, 2, 3, 5, 6 και 7, κατάργηση παρ. 2 και 4 και προσθήκη παρ. 8 και 9 στο άρθρο 79 ν. 4412/2016

«1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, πλην της απευθείας ανάθεσης των άρθρων 118 και 328, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α' 75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73, περί λόγων αποκλεισμού, και 74, περί αποκλεισμού οικονομικού φορέα από δημόσιες συμβάσεις, για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν,

β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής, τα οποία έχουν καθορισθεί σύμφωνα με τα άρθρα 75, περί κριτηρίων επιλογής, 76, περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης έργου και 77, περί κριτηρίων επιλογής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης μελέτης ή παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, και 72

γ) τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και τα κριτήρια που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με το άρθρο 84, περί περιορισμού του αριθμού των πληρούντων τα κριτήρια επιλογής υποψηφίων που καλούνται να συμμετάσχουν στη διαδικασία ανάθεσης σύμβασης.

Όταν ο οικονομικός φορέας στηρίζεται στις ικανότητες άλλων φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 78, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις ίδιες πληροφορίες για τους φορείς αυτούς.

Το ΕΕΕΣ αποτελείται από επίσημη δήλωση του οικονομικού φορέα ότι ο σχετικός λόγος αποκλεισμού δεν ισχύει και/ή ότι πληρούται το σχετικό κριτήριο επιλογής και παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες, όπως απαιτείται από την αναθέτουσα αρχή. Το ΕΕΕΣ προσδιορίζει τη δημόσια αρχή ή το τρίτο μέρος που είναι υπεύθυνο για την έκδοση των σχετικών δικαιολογητικών και περιλαμβάνει επίσημη δήλωση ότι ο οικονομικός φορέας θα είναι σε

θέση, εφόσον του ζητηθεί και χωρίς καθυστέρηση, να προσκομίσει τα εν λόγω δικαιολογητικά.

Κατά την απάντηση οικονομικού φορέα στο ερώτημα του ΕΕΕΣ ή άλλου αντίστοιχου εντύπου ή δήλωσης για σύναψη συμφωνιών με άλλους οικονομικούς φορείς με στόχο τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, η συνδρομή περιστάσεων, όπως η τριετής παραγραφή της παρ. 10 του άρθρου 73, περί λόγων αποκλεισμού, ή η εφαρμογή της παρ. 3β του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 (Α' 93), αναλύεται στο σχετικό πεδίο που προβάλλει κατόπιν θετικής απάντησης, ενώ ισχύουν τα όσα αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο για την προσκόμιση δικαιολογητικών.

Στο πλαίσιο διαδικασιών σύναψης δημόσιας σύμβασης, που είτε εκκινούν μετά από την έναρξη ισχύος του παρόντος είτε έχουν εκκινήσει νωρίτερα αλλά δεν έχει ακόμη συμπληρωθεί και υποβληθεί το ΕΕΕΣ, οι προηγούμενες αρνητικές απαντήσεις στο ανωτέρω ερώτημα του ΕΕΕΣ ή άλλου αντίστοιχου εντύπου ή δήλωσης, από οικονομικούς φορείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 3β του άρθρου 44 του ν. 3959/2011, δεν στοιχειοθετούν τον λόγο αποκλεισμού των περ. ζ' ή/και θ' της παρ. 4 του άρθρου 73 του παρόντος και δεν απαιτείται να δηλωθούν κατά τη συμπλήρωση του ΕΕΕΣ και κάθε αντίστοιχου εντύπου.

Όταν η αναθέτουσα αρχή μπορεί να λάβει τα σχετικά δικαιολογητικά απευθείας με πρόσβαση σε βάση δεδομένων, σύμφωνα με την παρ. 4, το ΕΕΕΣ περιέχει επίσης τις πληροφορίες που απαιτούνται για τον συγκεκριμένο σκοπό, όπως την ηλεκτρονική διεύθυνση της βάσης δεδομένων, δεδομένα αναγνώρισης και, κατά περίπτωση, την απαραίτητη δήλωση συναίνεσης.

Οι οικονομικοί φορείς μπορούν να χρησιμοποιήσουν εκ νέου ΕΕΕΣ, το οποίο έχει ήδη χρησιμοποιηθεί σε προηγούμενη διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, εφόσον επιβεβαιώνουν ότι οι πληροφορίες του εγγράφου εξακολουθούν να είναι αληθείς.[...]

Άρθρο 29 Αποδεικτικά μέσα – Τροποποίηση παρ. 2, 3, 9 και 10 άρθρου 80 ν. 4412/2016

[...] 9. Τα αποδεικτικά έγγραφα του παρόντος άρθρου και του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α' μπορεί να εξειδικεύονται στα πρότυπα και υποδείγματα εγγράφων σύμβασης που εκδίδει η ΕΑΑΔΗΣΥ, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53. Σε δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία μεγαλύτερη των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ και έως τα όρια των άρθρων 118 και 328, οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να απαιτούν ως απόδειξη για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παρ. 1 του άρθρου 73, την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης εκ μέρους του οικονομικού φορέα, σε περίπτωση φυσικού προσώπου, ή σε περίπτωση νομικού προσώπου την υποβολή αυτής εκ μέρους του νομίμου εκπροσώπου, όπως αυτός ορίζεται στο άρθρο 79Α .[...]

Άρθρο 52 Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας – Τροποποίηση τίτλου και παρ. 2, 3, 6, 7 και 8, κατάργηση παρ.5 και προσθήκη παρ. 9 και 10 στο άρθρο 119 ν. 4412/2016

[...]8. Η διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων υπηρεσιών, οι οποίες αφορούν σε ενέργειες ωρίμανσης των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων του ΕΣΠΑ, του ΕΟΧ ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή ταμείων, η εκτιμώμενη αξία των οποίων δεν υπερβαίνει τα όρια της παρ. 1 του άρθρου 118, γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στις παρ. 1 έως 3 του άρθρου 118.

9. Οι πληρωμές για τις δημόσιες συμβάσεις ενεργειών της παρ. 1, όταν εφαρμόζεται το άρθρο 117 Α, περί δημόσιων συμβάσεων ήσσονος αξίας, εκτελούνται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας για την εκτέλεση των ενεργειών τεχνικής βοήθειας υπηρεσίας.[...]

Άρθρο 53 Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης – Αντικατάσταση άρθρου 120 ν. 4412/2016

[...] 3. Για τις συμβάσεις του άρθρου 118, περί απευθείας ανάθεσης, ισχύουν τα ακόλουθα:
α) Η πρόσκληση της παρ. 2 ειδικά για συμβάσεις προμήθειας αγαθών και παροχής

υπηρεσιών με εκτιμώμενη αξία άνω του ορίου των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ δύναται να απευθύνεται και σε έναν οικονομικό φορέα και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης. Δεν λαμβάνονται υπόψη προσφορές οικονομικών φορέων που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά. β) Για τις δημόσιες συμβάσεις έργου με εκτιμώμενη αξία μέχρι και τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ, η πρόσκληση της παρ. 2 δύναται να απευθύνεται και σε έναν οικονομικό φορέα και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης. Δεν λαμβάνονται υπόψη προσφορές οικονομικών φορέων που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά. Για τις δημόσιες συμβάσεις έργου άνω των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, η πρόσκληση για την υποβολή προσφοράς αποστέλλεται σε τουλάχιστον τρεις (3) οικονομικούς φορείς και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ για τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης. Δεν αξιολογούνται προσφορές οικονομικών φορέων που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά. γ) Οι προσκλήσεις για την υποβολή προσφοράς στις συμβάσεις έργων, μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών αναρτώνται και στην ιστοσελίδα του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας. Η διαδικασία της περ. α' λαμβάνει χώρα και για τις συμβάσεις που ανατίθενται δυνάμει της παρ.6 του άρθρου 118.»

Άρθρο 55 Έννομη προστασία κατά τη διαδικασία σύναψης δημόσιων συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία κατώτερη ή ίση των ορίων του άρθρου 118 και των δημόσιων συμβάσεων του άρθρου 119– Τροποποίηση τίτλου και αντικατάσταση άρθρου 127 ν. 4412/2016

Το άρθρο 127 του ν. 4412/2016 (Α' 147) αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 127 Έννομη προστασία για δημόσιες συμβάσεις των άρθρων 118 και 119

1. Για δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία κατώτερη ή ίση των ορίων του άρθρου 118, περί απευθείας ανάθεσης, όποιος έχει έννομο συμφέρον, μπορεί να ζητήσει την ακύρωση πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής καθώς και την αναστολή εκτέλεσης, ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της έδρας της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα άρθρα 45 έως 56 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), το οποίο αποφαινεται αμετακλήτως χωρίς να επιτρέπεται η προηγούμενη άσκηση άλλης ειδικής ή ενδικοφανούς διοικητικής προσφυγής. Το παράβολο για την άσκηση της αίτησης ακύρωσης και της αίτησης αναστολής ορίζεται ίσο με το πέντε τοις εκατό (5%) επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

2. Για τα ζητήματα έννομης προστασίας για δημόσιες συμβάσεις του άρθρου 119, περί συμβάσεων ενεργειών τεχνικής βοήθειας:

α) με εκτιμώμενη αξία άνω των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, εφαρμόζεται το Βιβλίο ΙV. β) με εκτιμώμενη αξία έως και εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, εφαρμόζεται η παρ. 1.»

Άρθρο 56 Ανάθεση εξειδικευμένων υπηρεσιών (σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες) για δημόσιες συμβάσεις– Τροποποίηση παρ. 1, 2 και 3 άρθρου 128 ν. 4412/2016 Οι τίτλος και οι παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 128 του ν. 4412/2016 (Α' 147) τροποποιούνται και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 128 Ανάθεση εξειδικευμένων υπηρεσιών (σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες) για δημόσιες συμβάσεις – Εξουσιοδοτική διάταξη

«1. Όταν πρόκειται να εκτελεστούν δημόσιες συμβάσεις ή συμβάσεις παραχώρησης έργων ή συμβάσεις έργων που υλοποιούνται ως Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ), εκτιμώμενης αξίας σύμβασης ή τμήματος αυτής μεγαλύτερης των τριάντα εκατομμυρίων (30.000.000) ευρώ,, ιδίως για τον σχεδιασμό, μελέτη, έλεγχο μελέτης, διοίκηση και επίβλεψη έργων ή συμβάσεων επιτρέπεται η ανάθεση, με προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης με ανάρτηση της πρόσκλησης στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα, υπηρεσιών συμβούλων οποιασδήποτε ειδικότητας, όπως, τεχνικού, νομικού, οικονομικού συμβούλου και συμβούλου οργάνωσης, σε ημεδαπά ή αλλοδαπά, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, επί ειδικών θεμάτων, που απαιτούνται για

την υλοποίηση, μελέτη και εκτέλεση των συμβάσεων αυτών, έναντι αμοιβής μέχρι των ορίων των περ. β', γ' και δ', κατά περίπτωση, του άρθρου 5 και με ανώτατο όριο το μηδέν και πέντε δέκατα (0,5%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και για την παροχή υπηρεσιών συμβούλων οποιασδήποτε ειδικότητας για θέματα που σχετίζονται με την επίβλεψη και παρακολούθηση από τεχνικής, νομικής και χρηματοοικονομικής πλευράς κατά την περίοδο λειτουργίας και συντήρησης των Συμβάσεων Παραχώρησης ή των συμβάσεων έργων που υλοποιούνται ως ΣΔΙΤ, με αξία σύμβασης μεγαλύτερης των τριάντα εκατομμυρίων (30.000.000) ευρώ. Για την ανάθεση απαιτείται γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δημόσιων Έργων της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

2. Όταν πρόκειται να εκτελεστούν δημόσιες συμβάσεις ή συμβάσεις παραχώρησης έργων ή συμβάσεις έργων που υλοποιούνται ως ΣΔΙΤ ή μέρη αυτών και, ιδίως για τον σχεδιασμό, μελέτη, έλεγχο μελέτης, διοίκηση και επίβλεψη έργων της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, επιτρέπεται, η ανάθεση, με προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης με ανάρτηση της πρόσκλησης στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής, υπηρεσιών συμβούλων επί ειδικών θεμάτων, που απαιτούνται για την υλοποίηση και εκτέλεση των έργων αυτών έναντι συνολικής αμοιβής μέχρι των ορίων των περ. β', γ' και δ', κατά περίπτωση, του άρθρου 5 και με ανώτατο όριο το μηδέν και πέντε δέκατα (0,5%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Για την ανάθεση απαιτείται γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Δημόσιων Έργων της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών και του κατά περίπτωση αρμόδιου υπουργού, μπορεί να εφαρμόζεται η παρ. 2 και με συνολική αμοιβή μέχρι του ορίου της περ. β του άρθρου 5 και με ανώτατο όριο το μηδέν και πέντε δέκατα (0,5%) της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, ολικά ή μερικά, σε συγκεκριμένο έργο ή τμήμα έργου ή ομάδα έργων, που εκτελούνται από το Δημόσιο ή φορείς του δημόσιου τομέα και να ρυθμίζονται όλα τα σχετικά θέματα.

4. Οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν τις πιστώσεις του έργου. Η ανάθεση καθηκόντων συμβούλου γίνεται με σύμβαση στην οποία ορίζονται οι παρεχόμενες από τον σύμβουλο υπηρεσίες, οι όροι και προϋποθέσεις παροχής τους, η διάρκεια της σύμβασης και κάθε άλλη λεπτομέρεια εφαρμογής της.

5. Σε περιπτώσεις ειδικών ή μεγάλων έργων υποδομής ή έργων, στα οποία εφαρμόζονται μη διαδεδομένες ειδικές μέθοδοι μελέτης και κατασκευής, ιδίως σε θέματα ασφάλειας ή αντιμετώπισης και αποτροπής κινδύνου, μπορεί, με απόφαση της προϊσταμένης αρχής, που λαμβάνεται κατόπιν σύμφωνης 110 γνώμης του τεχνικού συμβουλίου του αρμόδιου Υπουργείου ή του Τεχνικού Συμβουλίου της Γενικής Γραμματείας Υποδομών, αν στο αρμόδιο Υπουργείο δεν υφίσταται τεχνικό συμβούλιο, να ορίζεται ως ειδικός εμπειρογνώμονας για την επίλυση συγκεκριμένου τεχνικού προβλήματος και για ολιγοήμερη απασχόληση επιστήμονας εγνωσμένου κύρους και φήμης και μεγάλης εμπειρίας σχετικής με το προς επίλυση θέμα, χωρίς να απαιτείται να είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο μελετητών. Η επιλογή του εμπειρογνώμονα επιτρέπεται να γίνει έναντι συνολικής αμοιβής μέχρι των ορίων των περ. β' και γ', κατά περίπτωση, του άρθρου 5. Η συνολική αμοιβή του εμπειρογνώμονα βαρύνει τις πιστώσεις του έργου ή της μελέτης και καθορίζεται με την απόφαση ορισμού του, επί τη βάση ημερήσιας αποζημίωσης που δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο της αμοιβής επιστήμονα με υπερεικοσαετή εμπειρία, όπως αυτή ορίζεται στον Κανονισμό Προεκτιμώμενων Αμοιβών της περ. δ' της παρ. 8 του άρθρου 53.»

Άρθρο 105 Παραλαβή υλικών – Τροποποίηση παρ. 1 και προσθήκη παρ. 10 στο άρθρο 208 ν. 4412/2016

«Άρθρο 208 Παραλαβή υλικών»

[...]10. Κατά παρέκκλιση από τα αναφερόμενα στην παρ. 1, για την παρακολούθηση και παραλαβή συμβάσεων προμηθειών με εκτιμώμενη αξία ίση ή μικρότερη του ποσού της παρ.

1 του άρθρου 118, δεν απαιτείται συγκρότηση επιτροπής παρακολούθησης και παραλαβής και η παραλαβή γίνεται με βεβαίωση που εκδίδεται από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας για την οποία προορίζονται τα αγαθά ή της υπηρεσίας που έχει οριστεί για το σκοπό αυτό με την απόφαση ανάθεσης».

Άρθρο 107 Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης παροχής γενικών υπηρεσιών – Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 219 ν. 4412/2016

«Άρθρο 219 Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης παροχής γενικών υπηρεσιών»

1. Η παραλαβή των παρεχόμενων υπηρεσιών ή παραδοτέων γίνεται από επιτροπή παραλαβής που συγκροτείται, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 221, περί οργάνων διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιων συμβάσεων. Κατά παρέκκλιση από τα αναφερόμενα στο πρώτο εδάφιο, για την παραλαβή συμβάσεων υπηρεσιών με εκτιμώμενη αξία ίση ή μικρότερη του ποσού της παρ. 1 του άρθρου 118, περί απευθείας ανάθεσης, δεν απαιτείται συγκρότηση επιτροπής παραλαβής και η παραλαβή γίνεται με βεβαίωση που εκδίδεται από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας για την οποία προορίζονται οι υπηρεσίες ή της υπηρεσίας που έχει οριστεί για τον σκοπό αυτό με την απόφαση ανάθεσης.[...]

Άρθρο 128 Απευθείας ανάθεση – Τροποποίηση παρ. 1, 2 και 4 άρθρου 328 ν. 4412/2016

«Άρθρο 328 Απευθείας ανάθεση

1. Προσφυγή στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης επιτρέπεται όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από το όριο των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ. Για τις διαδικασίες ανάθεσης σύμβασης έργου και τις συμβάσεις υπηρεσιών, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 318 έως 321, το ποσό του προηγούμενου εδαφίου είναι εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ.

2. Η απευθείας ανάθεση διενεργείται από τις αρμόδιες για την ανάθεση της σύμβασης υπηρεσίες του αναθέτοντα φορέα, χωρίς να απαιτείται γνωμοδότηση συλλογικού οργάνου.

3. Η απευθείας ανάθεση σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα γίνεται με κριτήρια τη δυνατότητα της καλής και έγκαιρης εκτέλεσης της σύμβασης από τον ανάδοχο και την οικονομική του προσφορά.

4. Μετά από την έκδοση της απόφασης ανάθεσης, ο αναθέτων φορέας κοινοποιεί στον οικονομικό φορέα την απόφαση και τη δημοσιεύει στο ΚΗΜΔΗΣ, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 38 και το άρθρο 260, περί Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημόσιων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ). Η παράλειψη δημοσίευσης καθιστά τη σύμβαση αυτοδικαίως άκυρη. Με την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης η σύμβαση θεωρείται ότι έχει συναφθεί και η υπογραφή του σχετικού συμφωνητικού έχει αποδεικτικό χαρακτήρα. Η υπογραφή συμφωνητικού απαιτείται για συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία που υπερβαίνει το ποσό των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, με την επιφύλαξη της παρ. 6 του άρθρου 315, περί ειδικών κανόνων διεξαγωγής διαδικασίας ανάθεσης σύμβασης. Ειδικά για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που αφορούν σε ενέργειες τεχνικής βοήθειας των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και του ΕΟΧ ή άλλων ενωσιακών ή διεθνών προγραμμάτων ή ταμείων, καθώς και των τομεακών, περιφερειακών και ειδικών προγραμμάτων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ), το ανωτέρω ποσό ορίζεται σε δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ. Η απόφαση ανάθεσης περιέχει κατ' ελάχιστο:

α) την επωνυμία και τα στοιχεία του αναθέτοντα φορέα,

β) περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης και της αξίας της, 225

γ) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση,

δ) κάθε άλλη πληροφορία που ο αναθέτων φορέας κρίνει απαραίτητη.

5. [Καταργήθηκε].»

Άρθρο 134 Πεδίο εφαρμογής – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 345 ν. 4412/2016

«Άρθρο 345 Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 345 έως 374) εφαρμόζονται στις διαφορές που προκύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης και τροποποίησης συμβάσεων του παρόντος νόμου, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των ορίων των άρθρων 118 και 328, περί απευθείας ανάθεσης, και των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ για τις συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας των άρθρων 119 και 329. 2.

Οι διατάξεις του παρόντος Βιβλίου εφαρμόζονται και στις διαφορές που προκύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης συμφωνιών - πλαίσιο, συμβάσεων παραχώρησης και δυναμικών συστημάτων αγορών, καθώς των τροποποιήσεων αυτών. 3. Ως «αναθέτουσες αρχές» κατά τις διατάξεις του παρόντος βιβλίου νοούνται οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς της περ. 1 της παρ. 1 του άρθρου 2».

Άρθρο 142 Έναρξη ισχύος Μέρους Α'

1. Η ισχύς των διατάξεων του: α) άρθρου 4, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4412/2016 (Α' 147), β) των άρθρων 10, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 66 έως 79, 82 έως 86, 89 έως 93, 95 έως 98, 100 και 134, γ) του άρθρου 109, κατά το μέρος που τροποποιεί την παρ. 7 του άρθρου 258 του ν. 4412/2016, αρχίζει από την 1η.9.2021. 2. Η ισχύς των άρθρων 3, 6 κατά το μέρος που τροποποιεί τις παρ. 1 και 5 του άρθρου 38 του ν. 4412/2016, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 42, 49, 62, 65, 80, 81, 87, 88, 94, 99, 101, 108, 121 και 127 αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 3. Η ισχύς των υπολοίπων άρθρων του παρόντος αρχίζει από την 1η.6.2021, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.»

2. Στην περ. στ' της παρ. 1 του άρ. 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143) Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις προβλέπονται τα εξής: [...]

στ. Κεντρική Διοίκηση ή Δημόσιο ή Κράτος: περιλαμβάνει την Προεδρία της Δημοκρατίας, τα Υπουργεία και τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, καθώς και τις Ανεξάρτητες Αρχές που δεν έχουν νομική προσωπικότητα. Για λόγους στατιστικής ταξινόμησης, η Βουλή των Ελλήνων περιλαμβάνεται και αυτή στην Κεντρική Διοίκηση, σύμφωνα με τον Κανονισμό της, ως προς τον προϋπολογισμό εξόδων και τον ισολογισμό-απολογισμό αυτής. Οι φορείς της Κεντρικής Διοίκησης και οι υποδιαρέσεις τους σε ειδικούς φορείς είναι διοικητικές της μονάδες και μονάδες του προϋπολογισμού της, χωρίς αυτοτελή νομική προσωπικότητα.»

IV. Επί της σκοπιμότητας, της νομιμότητας και του περιεχομένου των προτεινόμενων ρυθμίσεων

A. Προκαταρκτικά σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες της παρ. 1 του υπό αναμόρφωση άρθρου 118 για την προσφυγή στην απευθείας ανάθεση, ως προτείνεται να αντικατασταθεί με το άρθρο 50 του προσχεδίου νόμου «για τον εκσυγχρονισμό, την απλοποίηση και την αναμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου των δημοσίων συμβάσεων και ειδικότερες ρυθμίσεις προμηθειών στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας», το ανώτατο όριο εντός του οποίου επιτρέπεται η χρήση της απευθείας ανάθεσης αυξάνεται από το σήμερα ισχύον ποσό των 20.000€, στις 30.000 € για τις συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών, μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών και στις 60.000 € για τις συμβάσεις έργων. Για τις συμβάσεις των άρθρων 107-110 του ν. 4412/2016 το ανώτατο όριο παραμένει στις 60.000 €. Όπως προαναφέρθηκε, οι ρυθμίσεις και τα κλιμακωτά όρια της απευθείας ανάθεσης των παρ. 1 έως και 5 του υπό αντικατάσταση άρθρου 118, όπως τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση, έχουν ήδη σχολιασθεί στη Γνώμη Α45/2020 της Αρχής (σελ. 115

επ). Με τις εξεταζόμενες ρυθμίσεις των παρ. 6 και 7 προβλέπονται παρεκκλίσεις από τον γενικό κανόνα της παρ. 1 και τα εκεί αναφερόμενα όρια, ώστε να είναι δυνατή η απευθείας ανάθεση συμβάσεων, η εκτιμώμενη αξία των οποίων ανέρχεται αντίστοιχα:

- i) σε 60.000€ για αναθέσεις συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών, έργων και μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, που αφορούν στην υλοποίηση έργων ΤΠΕ, με αντικείμενο την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των ψηφιακών υπηρεσιών ή τον εκσυγχρονισμό των ψηφιακών εργαλείων της Κεντρικής Διοίκησης και
- ii) έως τα κατώτατα όρια του άρθρου 5 του ν. 4412/2016 για συμβάσεις υπηρεσιών και συμβάσεις μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών που αφορούν στην προετοιμασία και στην υλοποίηση στρατηγικών αναπτυξιακών έργων για τον εκσυγχρονισμό της Κεντρικής Διοίκησης.

Αρχικά σημειώνεται ότι οι ρυθμίσεις των παρ. 6 και 7 του άρθρου 118, εισάγουν εξαιρέσεις από τους ήδη προταθέντες κλιμακωτούς κανόνες για την απευθείας ανάθεση και καθιερώνουν πάγιες παρεκκλίσεις χωρίς χρονικό περιορισμό, παρότι το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα των ρυθμίσεων φαίνεται να εξυπηρετεί στόχους ρυθμιστικής διακυβέρνησης σχετικά περιορισμένης χρονικής ισχύος [*εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των ψηφιακών υπηρεσιών ή τον εκσυγχρονισμό των ψηφιακών εργαλείων της Κεντρικής Διοίκησης στην πρώτη περίπτωση και ανάγκης ταχείας υλοποίησης έργων μεγάλης στρατηγικής σημασίας στη δεύτερη περίπτωση*]. Από το κείμενο της ανάλυσης συνεπειών των ρυθμίσεων πάντως δεν φαίνεται να προκύπτει σχετική τεκμηρίωση ως προς την καταλληλότητα και την αναγκαιότητά τους, λαμβανομένων υπόψη: α) της υφιστάμενης δυνατότητας επιστευσμένης ανοικτής διαδικασίας (παρ. 1 αρ. 121), η οποία συνάδει με τις θεμελιώδεις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας και διασφαλίζει την ανάπτυξη επαρκούς ανταγωνισμού, ακόμα και σε επείγουσες καταστάσεις και β) των λοιπών ρυθμίσεων του σχεδίου νόμου που αποσκοπούν στον περιορισμό των διοικητικών βαρών και την ταχύτερη υλοποίηση των ανοικτών διαδικασιών σύναψης σύμβασης (βλ. ιδίως άρθρο 40 για την τροποποίηση του άρθρου 100, άρθρο 41 αντιστροφή σταδίων αξιολόγησης, άρθρο 56 για την τροποποίηση του άρθρου 128, άρθρο 14 για την τροποποίηση του άρθρου 49).

Σε σχέση με το αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής τους τονίζεται ότι δεδομένου ότι αναφέρονται σε έννοιες (διαλειτουργικότητα ψηφιακών υπηρεσιών, έργα μεγάλης στρατηγικής σημασίας), οι οποίες δεν χρησιμοποιούνται κατ' ανάγκη με νόημα γνωστό και δεδομένο από άλλο νόμο ή κανονιστική απόφαση, είναι αναγκαία, προκειμένου να είναι σαφείς στους αποδέκτες τους, η οριοθέτηση του περιεχομένου τους.

Σε σχέση με το υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής τους, δεν είναι σαφές εάν η αναφορά στους φορείς Κεντρικής Διοίκησης έχει την έννοια ότι οι εν λόγω συμβάσεις θα πρέπει να προορίζονται για τη χρήση των φορέων αυτών, ή εάν μόνον οι φορείς αυτοί, ως αναθέτουσες αρχές που αποτελούν ταυτόχρονα και κεντρικές κυβερνητικές αρχές, νομιμοποιούνται στις εν λόγω αναθέσεις. Το ζήτημα έχει ιδιαίτερη σημασία σε σχέση με τους κανόνες υπολογισμού της συνολικής εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων αυτών, σε επίπεδο αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με τους μεθόδους υπολογισμού των κανόνων του άρθρου 6 του νόμου.

Εξάλλου, δεδομένου του εύρους των εξεταζόμενων παρεκκλίσεων, θα πρέπει να εξεταστεί εάν αυτές καταλήγουν τελικά να αναιρούν βασικές νομοθετικές επιλογές που συνδέονται με

την ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, ακόμα και για συμβάσεις κάτω των ορίων και ανεξαρτήτως αναθέτουσας αρχής (κεντρικής κυβερνητικής ή μη κεντρικής) όπως, ενδεικτικά, η χρήση ΕΕΕΣ, η υποχρεωτική κατάθεση εγγυητικής επιστολής συμμετοχής, η εφαρμογή των ενωσιακών λόγων αποκλεισμού και των αντίστοιχων αποδεικτικών μέσων, η γνωμοδότηση συλλογικού οργάνου, η έννομη προστασία ενώπιον της ΑΕΠΠ. Σημειώνεται, όσον αφορά την ηλεκτρονική παραλαβή προσφορών, ότι σύμφωνα με την προτεινόμενη αντικατάσταση του άρθρου 36 παρ. 1 (άρθρο 4 του σχεδίου νόμου), είναι υποχρεωτική η χρήση του ΕΣΗΔΗΣ σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων του νόμου, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των (30.000) ευρώ, εξαιρουμένης της διαδικασίας σύναψης συμβάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 128, περί ανάθεσης εξειδικευμένων υπηρεσιών (σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες) για τη μελέτη και εκτέλεση συμβάσεων δημοσίων έργων και συμβάσεων παραχώρησης έργων. Κατά συνέπεια και ανεξαρτήτως διαδικασίας σύναψης, εφόσον η εκτιμώμενη αξία των συμβάσεων υπερβαίνει το ποσό των 30.000 €, αυτές θα πρέπει να ανατίθενται με τη χρήση του ΕΣΗΔΗΣ, με την επιφύλαξη του άρθρου 128.

Β. Ειδικότερα ως προς τις σχετικές διατάξεις διαπιστώνονται τα εξής:

α) Ως προς την προτεινόμενη διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 50 «Απευθείας ανάθεση – Αντικατάσταση άρθρου 118 ν. 4412/2016»

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις της παρ. 6 αυξάνεται, κατά παρέκκλιση της παρ. 1 του άρθρου 118 του ν. 4412/2016, το χρηματικό όριο εντός του οποίου επιτρέπεται η χρήση της απευθείας ανάθεσης για συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών, έργων και μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών που αφορούν στην υλοποίηση έργων ΤΠΕ με αντικείμενο την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των ψηφιακών υπηρεσιών ή τον εκσυγχρονισμό των ψηφιακών εργαλείων της Κεντρικής Διοίκησης και ορίζεται έως το ποσό των 60.000€. Η δυνατότητα αυτή φαίνεται να τελεί υπό την εποπτεία το Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, καθώς προϋποθέτει την υποβολή αιτήματος και την παροχή «άδειας» του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ο οποίος εξουσιοδοτείται ταυτόχρονα να ρυθμίσει τους κανόνες της διαδικασίας έκδοσης της σχετικής διαπιστωτικής πράξης του.

Η ρύθμιση αυτή θα πρέπει να συνεκτιμηθεί σε σχέση με τις λοιπές διατάξεις του σχεδίου νόμου όπως, ιδίως, με το άρθρο 53 Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης – Αντικατάσταση άρθρου 120 ν. 4412/2016, και ειδικότερα με την παρ. 3 του υπό αναμόρφωση άρθρου 120, σύμφωνα με την οποία για τις συμβάσεις της παρ. 6 του άρθρου 118 εφαρμόζεται η περ. α (η σχετική πρόσκληση δύναται να απευθύνεται και σε έναν οικονομικό φορέα και αναρτάται στο ΚΗΜΔΗΣ τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης), με το άρθρο 52 Συμβάσεις ενεργειών τεχνικής βοήθειας με το οποίο τροποποιείται –αντικαθίσταται το άρθρο 119 και ιδίως τις παρ. 6 και 8 αυτού, με το άρθρο 105 Παραλαβή υλικών – Τροποποίηση παρ. 1 και προσθήκη παρ. 10 στο άρθρο 208 ν. 4412/2016, και ιδίως την παρ. 10 αυτού, με το άρθρο 107 Παραλαβή του αντικειμένου της σύμβασης παροχής γενικών υπηρεσιών – Τροποποίηση παρ. 1 και 2 άρθρου 219 ν. 4412/2016.

Επί του περιεχομένου της υπό εξέταση διάταξης διαπιστώνονται τα εξής:

i) Καταρχάς σημειώνεται ότι το όριο των 60.000€ αφορά και σε συμβάσεις έργων, με την έννοια των περ. 6) και 7) της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016, καθώς είναι δυνατόν να προκύψουν συμβάσεις με αντίστοιχο αντικείμενο κατά την υλοποίηση των ως άνω έργων ΤΠΕ λ.χ. έργα υποδομής, οικοδομικές εργασίες στην κτιριακή εγκατάσταση ή και ακόμα και μεικτή σύμβαση με προέχοντα χαρακτήρα έργου.

Συναφώς επισημαίνεται ότι, ήδη, στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 118 του σχεδίου νόμου ήδη προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η δυνατότητα ανάθεσης σύμβασης έργου έως του ποσού των 60.000€, οπότε συνακόλουθα τίθεται ο προβληματισμός εάν η υπό εξέταση πρόβλεψη της παρ. 6, έχει συνεκτιμηθεί σε σχέση τις λοιπές ρυθμίσεις που αφορούν στις προϋποθέσεις και τους όρους για την απευθείας ανάθεση έργων και μελετών ή τεχνικών και συναφών επιστημονικών υπηρεσιών (πρβλ παρ. 4 και 5 του άρθρου 118, καθώς και παρ. 3 του άρθρου 120)- απαγόρευση νέας σύμβασης με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης με τον ίδιο ανάδοχο ή ελεγχόμενο από αυτόν φυσικό ή νομικό πρόσωπο και μη υπέρβαση του συνολικού προϋπολογισμού του ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) των πιστώσεων της αναθέτουσας αρχής κατ' έτος). Πιθανολογείται ότι εφόσον η εξεταζόμενη παράγραφος εισάγει ρητά παρέκκλιση μόνον από τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου, ισχύουν και για τις εξεταζόμενες συμβάσεις οι ανωτέρω όροι και προϋποθέσεις των παρ. 2 - 5.

ii) Εν προκειμένω, σύμφωνα με την προτεινόμενη διάταξη, επιδιώκεται η δυνατότητα απευθείας ανάθεσης συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών, έργων και μελετών για την υλοποίηση έργων ΤΠΕ κατόπιν έκδοσης σχετικής διαπιστωτικής πράξης από τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης, μετά από αίτηση της αναθέτουσας αρχής που υποβάλλεται στη Διεύθυνση Υποστήριξης Λειτουργίας Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, χωρίς να αποσαφηνίζονται ορισμένα κρίσιμα ζητήματα τα οποία δύνανται να επιφέρουν σύγχυση και δυσχέρειες στους εφαρμοστές της διάταξης.

Συγκεκριμένα δεν προσδιορίζονται ζητήματα όπως λ.χ. ποιο θα είναι το περιεχόμενο της υπό έκδοση διαπιστωτικής υπουργικής απόφασης και ποια συγκεκριμένα γεγονότα ή ειδικές προϋποθέσεις πρέπει να επέλθουν ή να πληρούνται για την υπαγωγή της αιτούμενης περίπτωσης στην εν λόγω εξαίρεση. Με άλλα λόγια δεν είναι σαφές εάν η εν λόγω απόφαση θα καθορίζει τους κανόνες και τις προϋποθέσεις για την προσφυγή στη διαδικασία απευθείας ανάθεσης ή απλώς θα αφορά σε χορήγηση άδειας/έγκρισης, εάν θα αφορά σε έλεγχο σκοπιμότητας της απευθείας ανάθεσης, ή και του προσώπου του υποψήφιου αναδόχου, ποιά κριτήρια θα λαμβάνονται υπ' όψιν για την έκδοσή της, εάν αυτή θα εκδίδεται για ποσό σύμβασης από ένα (1) ευρώ έως 60.000€ ή μόνο για τις συμβάσεις μεταξύ 30.000 έως 60.000€, ζητήματα υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης κ.α.. Συναφώς επισημαίνεται ότι τυχόν πρόβλεψη ότι η απευθείας ανάθεση σύμβασης ΤΠΕ ποσού λ.χ. 1.000€ θα τελεί υπό τον όρο έκδοσης της ως άνω διαπιστωτικής απόφασης θα επέφερε διοικητικό βάρος και πρόσθετη γραφειοκρατία, λαμβανομένης υπ' όψιν και της τιθέμενης 10ημερης αποκλειστικής προθεσμίας που τίθεται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου. Συνακόλουθα, προκύπτουν συναφή ζητήματα με τα παραπάνω, όπως ο τρόπος υπολογισμού της αξίας της σύμβασης, σε επίπεδο αναθέτουσας αρχής, καθώς αυτό αποτελεί κομβικής σημασίας ζήτημα για τη συμβατότητα της ρύθμισης σε σχέση με τους κανόνες ενωσιακού δικαίου. Και αυτό διότι ναι μεν το αναφερόμενο στη διάταξη όριο είναι

ίσο ή κατώτερο των 60.000 € και βεβαίως υπολείπεται των κατώτατων ορίων του άρθρου 5, ωστόσο κρίσιμο είναι εν προκειμένω το αρμόδιο όργανο ανάθεσης, στο πρόσωπο του οποίου εφαρμόζονται οι εν λόγω κανόνες, λαμβανομένων υπόψη και των κανόνων υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 6 του ν. 4412/2016.

Τα ως άνω ζητήματα ενδεχομένως θα μπορούσαν να αποσαφηνισθούν σε ένα βαθμό με την πρόβλεψη της ως άνω εξουσιοδοτικής διάταξης, εφόσον αυτή θα ήταν αρκούντως ειδική, ορισμένη και συγκεκριμένη κατά το περιεχόμενο, το αντικείμενο, τον σκοπό και την έκτασή της. Κάτι τέτοιο δεν φαίνεται να ισχύει στην συγκεκριμένη περίπτωση, καθώς είναι αναγκαία για την πληρότητά της η πρόβλεψη συγκεκριμένων κριτηρίων για την έκδοση της διαπιστωτικής πράξης.

Σε κάθε περίπτωση σημειώνεται ότι η προβλεπόμενη στην εν λόγω παράγραφο απόφαση εκδίδεται κατόπιν της παροχής σύμφωνης γνώμης της Αρχής, κατ' άρθρο 2, παρ. 2, περ. γ, υποπερίπτ. γγ' του ν. 4013/2011.

β) Ως προς την προτεινόμενη διάταξη – προσθήκη νέας παραγράφου 7 στο άρθρο 50

«Απευθείας ανάθεση – Αντικατάσταση άρθρου 118 ν. 4412/2016»

Με την εν λόγω ρύθμιση παρέχεται δυνατότητα, κατά παρέκκλιση της παρ. 1 του άρθρου 118 του ν. 4412/2016, για την προσφυγή από τις αναθέτουσες αρχές στη διαδικασία απευθείας ανάθεσης όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης είναι ίση ή κατώτερη από τα όρια που ορίζονται στο άρθρο 5 για αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών και συμβάσεων μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών που αφορούν στην προετοιμασία και στην υλοποίηση στρατηγικών αναπτυξιακών έργων για τον εκσυγχρονισμό της Κεντρικής Διοίκησης (εν προκειμένω, 139.000 € για τη διετία 1.1.2020 – 31.12.2021, σύμφωνα με την περ. β του άρθρου 5 που ισχύει για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κυβερνητικές αρχές, άλλως 214.000 € σύμφωνα με την περ. γ του ως άνω άρθρου για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και 750.000 €, σύμφωνα με την περ. δ του ως άνω άρθρου για δημόσιες συμβάσεις που αφορούν κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα XIV του Προσαρτήματος Α')

Η εν λόγω παράγραφος υποβλήθηκε σε τρεις εκδοχές, ως προς το αρμόδιο όργανο με απόφαση του οποίου επιτρέπεται η προσφυγή στην απευθείας ανάθεση, κατά παρέκκλιση του κανόνα της παρ. 1: στην μεν πρώτη περίπτωση η εν λόγω προσφυγή στην απευθείας ανάθεση επιτρέπεται κατόπιν έκδοσης κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στη δεύτερη μετά από απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής, ενώ στην τρίτη εξ αυτών κατόπιν έκδοσης κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ωστόσο περιλαμβάνεται, πέρα από τη ρητή παρέκκλιση της παρ. 1 και παρέκκλιση από κάθε άλλη ειδική και γενική διάταξη.

Επί του περιεχομένου της υπό εξέταση διάταξης και ανεξαρτήτως εκδοχής ως προς το όργανο που παρέχει την «άδεια» για την απευθείας ανάθεση, επισημαίνονται τα εξής:

i) Όπως προαναφέρθηκε, χωρίς τεκμηρίωση της αναγκαιότητας και της καταλληλότητάς της, προτείνεται η εισαγωγή εξαίρεσης η οποία καθιερώνει παγίως και χωρίς χρονικό περιορισμό

την προσφυγή στην απευθείας ανάθεση για μια μεγάλη κατηγορία δημοσίων συμβάσεων, σχετικά υψηλής εκτιμώμενης αξίας σε σχέση με τον γενικό κανόνα της παρ. 1, παρά το γεγονός ότι στο σχέδιο νόμου περιλαμβάνονται αλλαγές στην κείμενη νομοθεσία, προς την κατεύθυνση της απλοποίησης, της ευελιξίας και της ταχύτητας της ανοικτής και κλειστής διαδικασίας σύναψης σύμβασης.

Επιπλέον δε, με την εν λόγω ρύθμιση, διαφαίνεται ότι αναιρείται η λογική και η συστηματική συνέπεια και συνοχή των ρυθμίσεων που αφορούν στις απευθείας αναθέσεις και εν γένει στη διαδικασία σύναψης και παρακολούθησης των συμβάσεων κάτω των ορίων. Στο σημείο αυτό υπενθυμίζεται ότι, όπως αναφέρεται και στην ανάλυση συνεπειών ρύθμισης του άρθρου 118 *«με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις επιδιώκεται η απλοποίηση της διαδικασίας για συμβάσεις μικρής αξίας μέχρι του ποσού των 30.000 ευρώ και μείωση του διοικητικού βάρους τόσο για τις αναθέτουσες αρχές όσο και τους οικονομικούς φορείς μέσω της χρονικής σύντμησης των σχετικών διαδικασιών»*.

Για το λόγο αυτό, σύμφωνα με τους κανόνες του άρθρου 118, σε συνδυασμό με αυτούς της παρ. 3 του άρθρου 120, του άρθρου 127 και της παρ. 9 του άρθρου 80, όπως αντικαθίστανται, στις απευθείας αναθέσεις: α) δεν απαιτείται γνωμοδότηση συλλογικού οργάνου, β) η πρόσκληση δύναται να απευθύνεται σε έναν οικονομικό φορέα, ανάλογα με την αξία και την κατηγορία της σύμβασης, γ) δεν λαμβάνονται υπόψη προσφορές οικονομικών φορέων που δεν προσκλήθηκαν να υποβάλουν προσφορά, δ) δεν προβλέπεται στάδιο ενδικοφανούς προσφυγής (ένστασης), ε) δεν απαιτείται η χρήση ΕΕΕΣ, ενώ οι αναθέτουσες αρχές δύνανται να απαιτούν ως απόδειξη για τη μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού της παρ. 1 του άρθρου 73, την υποβολή υπεύθυνης δήλωσης εκ μέρους του οικονομικού φορέα. Ειδικές ρυθμίσεις ισχύουν επίσης για την παραλαβή των αγαθών και υπηρεσιών, σε συνέχεια απευθείας ανάθεσης (πρβλ παρ. 10 του άρθρου 208 και παρ. 1 άρθρου 219, όπως αντικαθίστανται).

Εξάλλου, το αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής της εν λόγω εξαίρεσης είναι πολύ ευρύ και δεν οριοθετείται, καθώς η υφιστάμενη κατηγοριοποίηση συμβάσεων δεν προσδιορίζεται επαρκώς με επιπλέον ειδικά χαρακτηριστικά και κριτήρια, παρά μόνο από το λειτουργικό σκοπό των έργων για τα οποία προορίζονται [στρατηγικά αναπτυξιακά έργα]. Υφίσταται επομένως αοριστία και ασάφεια στην εν λόγω κατηγοριοποίηση, καθώς δεν προσδιορίζονται με ακρίβεια οι δυνάμενες προς υπαγωγή στην εν λόγω εξαίρεση συμβάσεις.

ii) Το ανωτέρω έλλειμμα σαφήνειας δεν είναι δυνατό να καλυφθεί με την πρόβλεψη προηγούμενης απόφασης με την οποία θα παρέχεται η «άδεια» για την προσφυγή στην απευθείας ανάθεση –ενδεχομένως με τη μορφή ενός κεντρικού μηχανισμού εποπτείας-και αυτό ανεξαρτήτως του οργάνου που εκδίδει τη σχετική [διαπιστωτική;] πράξη (είτε κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης και Επενδύσεων είτε απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής, στο πλαίσιο της αρμοδιότητας του για τη λήψη απόφασης για κάθε θέμα οικονομικής ή αναπτυξιακής πολιτικής που παραπέμπεται σε αυτό από το Υπουργικό Συμβούλιο² (σύμφωνα με το άρ. 7 παρ. 4 (γ) του Ν. 4622/2019 Α' 133).

² Ενδεικτικά αναφέρεται η υπ' αριθμ. 43/11.12.2019 (ΦΕΚ 200Α) Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου. Συστήθηκε και συγκροτήθηκε Κυβερνητική Επιτροπή Συντονισμού Μεγάλων Έργων Υποδομής για την έγκριση και τη συστηματική

Ειδικότερα τονίζεται ότι δεν προσδιορίζεται η φύση, το περιεχόμενο, οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια, καθώς και η διαδικασία έκδοσης των προβλεπόμενων αποφάσεων, τουλάχιστον κατά το πρότυπο της παρ. 6 του ίδιου άρθρου (πρβλ. ορισμένα κρίσιμα ζητήματα τα οποία προκαλούν αμφισημία, όπως καταγράφονται αναλυτικά στο στοιχείο ii), σημείο α, Α, VI της παρούσης).

Πολύ περισσότερο, και για τους ίδιους λόγους αοριστίας που αναφέρθηκαν ανωτέρω, η τρίτη εκδοχή της ρύθμισης φαίνεται ιδιαίτερα προβληματική, καθώς περιλαμβάνει παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη.

Για τους λόγους αυτούς και με στόχο την αποτροπή καταχρηστικής εφαρμογής, αλλά και προκειμένου να καθίσταται εφικτός ο έλεγχος νομιμότητας των εν λόγω αποφάσεων, είναι απαραίτητο να θεσπιστούν λεπτομερείς κανόνες σχετικά με την εφαρμογή της δυνατότητας απευθείας ανάθεσης. **Σε κάθε περίπτωση όμως και πριν την υιοθέτηση σχετικής ρύθμισης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι θεμελιώδεις αρχές τόσο της ίσης μεταχείρισης και, κατά συνέπεια, της διασφάλισης ίσων ευκαιριών για όλους τους οικονομικούς φορείς με σκοπό την ανάπτυξη υγιούς και πραγματικού ανταγωνισμού, όσο και της διαφάνειας, που έχει κατ' ουσίαν ως σκοπό να αποκλείει τον κίνδυνο ευνοιοκρατίας και αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής** (ιδίως για τις συμβάσεις κάτω των ορίων με βέβαιο διασυννοριακό ενδιαφέρον πρβλ. απόφαση της 5ης Απριλίου 2017, Borta, C-298/15, ΕΥ:C:2017:266, σκέψη 36, αποφάσεις της 16ης Απριλίου 2015, Enterprise Focused Solutions, C-278/14, ΕΥ:C:2015:228, σκέψη 20, και της 19ης Απριλίου 2018, Oftalma Hospital, C-65/17, ΕΥ:C:2018:263, σκέψη 40).

Κατά συνέπεια, κρίνεται σκόπιμο να εξετασθεί εάν ο σκοπός της προτεινόμενης ρύθμισης καλύπτεται ήδη από την κείμενη νομοθεσία, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 128 περί ανάθεσης εξειδικευμένων υπηρεσιών (σύμβουλοι, εμπειρογνώμονες), για τη μελέτη και εκτέλεση συμβάσεων δημοσίων έργων και συμβάσεων παραχώρησης, όπως αντικαθίσταται και 121 για την επισπευσμένη ανοικτή ή κλειστή διαδικασία λόγω επείγουσας κατάστασης.

iii) Σε κάθε περίπτωση εφόσον η σχετική ρύθμιση υιοθετηθεί, παρά τις ως άνω σοβαρές επιφυλάξεις, θα πρέπει προηγουμένα να ενταχθεί στους οικείους κανόνες του υπό αναμόρφωση νόμου, με κύριο γνώμονα την ενότητα στις χρησιμοποιούμενες έννοιες και τους αντίστοιχους όρους, την αποφυγή αντιφατικών ρυθμίσεων και τη διευκόλυνση της ερμηνείας και την εφαρμογή της. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να καταστεί σαφές ότι η εκτιμώμενη αξία των σχετικών συμβάσεων θα υπολογίζεται σε επίπεδο αναθέτουσας αρχής, με βάση τους κανόνες του άρθρου 6 του ν. 4412/2016, δηλαδή λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική αξία των ομοειδών υπηρεσιών.

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν όλων των ανωτέρω, η Αρχή γνωμοδοτεί σύμφωνα με την περίπτωση γ' (αα) της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 4013/2011 επί της προτεινόμενης ρύθμισης λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω επισημάνσεων.

Αθήνα, 26 Φεβρουαρίου 2021

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αντιπρόεδρος

Αδάμ Καραγλάνης